

(/users/torben-wendelboe)

Af Torben Wendelboe
(/users/torben-wendelboe)

Skribent
19 Dec. 13

ANMELDELSE

BIOGRAFI, DAGBOG, BREVE AF TOMAS ESPEDAL (/ANMELDELSER/BIOGRAFI-DAGBOG-BREVE-AF-TOMAS-ESPEDAL)

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal&title=Biografi, Dagbog, Breve af Tomas Espedal](http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal&title=Biografi,%20Dagbog,%20Breve%20af%20Tomas%20Espedal))

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal&status=Biografi, Dagbog, Breve af Tomas Espedal](https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratursiden.dk/anmeldelser/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal&status=Biografi,%20Dagbog,%20Breve%20af%20Tomas%20Espedal))

Log ind (/user/login?destination=/boeger/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal) eller opret en konto (/user/register?destination=/boeger/biografi-dagbog-breve-af-tomas-espedal) for at skrive kommentarer

Betagende. Espedals sprogkunst folder sig eminent ud i disse tekster, der beskæftiger sig med livet fra det banalt hverdagsagtige til de store spørgsmål om meningen, døden og kunsten.

Bogen er en samlet udgivelse af tre separate værker, *Biografi (glemsel)*, *Dagbok (epitaf)* og *Brev (et forsøk)* fra årene 1999, 2003 og 2005. Men der er på ingen måde tale om sammenbragte børn, tværtimod. Forlaget har set rigtigt ved at samle disse udgivelser, der nærmest fungerer som siamesiske trillinger, i den grad hænger de sammen og belyser helt magisk hinanden i deres ærlighed og klogskab og Espedals uforlignelige sprogkunst, der suger læseren ind i det ene vidunderlige forløb efter det andet, uanset om teksten handler om hverdagen, om rejser, om livet selv, om døden, om kærligheden eller om kunsten. Og vi kommer så vidt omkring i Espedals tilværelse her.

Lad mig tage kunsten først, skrivekunsten, som er væsentlig for Espedal. Bogens omslagsfoto viser hans arbejdsbord (foto taget af forfatteren selv) med gammeldags skrivemaskine, kaffekop og opslagstavle. Om det at læse og skrive siger han blandt andet i *Dagbog*:

“Over for læseren i i læsningens øjeblik løftes versets enkelte ord op i højden, hvor det står i et måske tyndt, men gennemtrængende lys. Jeg læser dette på altanen. Jeg har altid boet højt oppe, lige siden barnet stod og lænede sig ud af vinduet på tiende sal, stirrede ned og lod sig falde, lod sig falde ned og stirrede. Jeg var aldrig bange. At læse er en forkærlighed for højder. Jeg ville virkelig ønske at det var muligt at bo i litteraturen.”

Et vandmærke i bogen er sorgen, døden. Espedal mister inden for kort tid både sin egen mor og sine to børns mor, og det er naturligvis et voldsomt slag, som gør livet sort og kompliceret. Espedal erkender, at alkohol kommer til at spille en stor rolle, og at livet som alenefar og forfatter kan være meget svært at få til at hænge sammen. Om døden skriver han blandt andet - igen fra *Dagbog*:

“Før sneen er der frost og rim i græsset, jorden venter, der er mørkt og stille. Øjet frosset, sneen falder, lægger sig i alt det hvide. Døden venter, is i munden, der er koldt i værelset hvor du venter. Sent september, blodet standser, mørket falder, lægger sig i alt det sorte. Sengen, hånden, mister lyset, døden lyser, efter sneen er der frost og mørkt i sengen.”

Sådan følger det ene fortættede forløb efter det andet. Det kan være beretninger om rejser, en beretning om forfatterens liv som slagsbror og egentlig bokser, en vidunderligt strømmende prosa, til slut fortættes det hele i et langt smidigt flydende prosadigt. Det er svært ikke at læse om og om igen, så fantastisk står disse lysende øjeblikke. Jeg vil slutte med en tekst om kærligheden, det, der ligger bag det hele, en tekst fra *Breve*:

“Jeg flytter ind i dig.

Et sommerhus, varmen fra ryggen og nakken, skuldrene og rygsøjlen, den svage bue, ryg og køn, det våde køn, så rødt og vådt, så mørkt og hårdt, en væg, din ryg, du kunne lige så godt have sagt: vi flytter ud.

Vi kunne sove ude, under åben himmel. vi kunne bo uden for huset, i haven, under træerne, i græsset, en sommer, du kunne lige så godt have sagt: jeg har ikke brug for dig.

Jeg har brug for dig.”

En formidabel og overraskende rig udgivelse fra en af Nordens væsentligste forfattere. Det er en stor rigdom at være her, i selskab med Espedal. Betagende.

Originally published by Torben Wendelboe, Litteratursiden.

Internal links

[Bergenens af Tomas Espedal \(/anmeldelser/bergenens-af-tomas-espedal\)](#)

[Mod naturen af Tomas Espedal \(/anmeldelser/mod-naturen-af-tomas-espedal\)](#)

[Mod kunsten af Tomas Espedal \(/anmeldelser/mod-kunsten-af-tomas-espedal\)](#)

[Gå eller kunsten at leve et vildt og poetisk liv af Tomas Espedal \(/anmeldelser/ga-eller-kunsten-leve-et-vildt-og-poetisk-liv-af-tomas-espedal\)](#)

Bøger af Tomas Espedal

